

تاریخ عثمانی انجمنی

۱ جزیران
۱۳۳۲

بدیعی سنه
نومبر ۳۸

مجموعہ سی

قوجه محمد پاشا

(کجی نسخه دن مابعد و ختام)

قوجه محمد پاشا ، الله موجود اولان ایکی وقیه سنک ناطق اولدینی
اوزره زمان صدارتنده ، عثمانلی قصبه سی ظاهرنده قیادینده کی باغچه ،
سند ، یعنی قصبه مزبورده نك خارجی عد ایدیلن جهت شرقیه سند
کائن مقبل آغا محله سند اوراق و ظریف بر جامع شریف ، اوکند
برزایوه ، جوارنده و بروه شهرنده ایکی حمام لطیف بنا ایتدرمشدر .
شوعمارت وزایوه ایله موقعی ۵ رمضان ۸۴۲ تاریخلی وقیه سند
شو عبارده سی کوسرتمکده در : « فوق و حبس و سبل بینه صادقه
وعقیده خالصه و عزیمه صافیه رغبه فی ثواب الله الذی یرجوه المحسنون
ورهبه من عقابه الذی یحشاء المیسئون رجاء ان یتوبوه بحجوه جنة دار
الابرار و یعرف عن وجهه شیداد النار يوم ینفع الصادقین صدقهم لهم
جنات تجری من تحتها الانهار المماره الشریفه والزایوه اللطیفه الحاکمه
لاحوال الجنان والجلالیه للبال الجنان الی بناها وانشأها فی ظاهر عثمانلی
فی الموضع الذی یوف بقیا دینده کی باغچه المستغنیه عن التحدید لشهرتها ،
کوزل و ظریف برمناره بی حاوی جامع شریف ایله مشتملاتندن
عبارت اولان شو عمارت شریفه بی (۸۳۴) تاریخنده ا کمال ایتدردیکنی
جامع شریفک قبوسی بالاسنده محکوک اولان شو عباره تاریخیه اراؤه
ایتمکده در : « امر بعمارت هذه المماره فی ایام دولة السلطان الاعظم
سلطان مراد بن محمد خان خلده ملکه محمد پاشا بن خضر تقبل الله خیراته
فی تاریخ سنة اربع وثلثین وثمانمئة غفر الله له ،

قوجه محمد پاشا نك عثمانیچده جامعی باغچه سنده مدفون اولیسی ،
صدارتدن منفصلاً وفات ابتدیکنی اشعار ایده بیلیر . فقط : صدارتی
قاج بیل دوام ابتدی ؟ سوائی حل ایده جک بر اشارته تواریخ عثمانیه ده
تصادف ایدیه مز . بوسوائی ، مشارالیهک ایکی وقفیه سنده مشهود اولان
عنوان ایله امضای قاضی و شهود و فقدان حل ایده بیلیمک بر درجه یه قدر
قابل اوله بیلیر ظننده م .

۸۴۲ رمضان ۵ تاریخلی برنجی وقفیه نك عنوانی شویله در : « ولا
وفق الله سبحانه وتعالى صاحب الاجل الاعظم والخطير المعظم صدر
بدور صناديد الامم بدر صدور العرب والعجم مالك ممالك المكارم والاقبال
مرجع امراء الاقطار والاقبال دری سماء الافصال قاموس بحر المعالی
والفضائل محیط دائرة اللطاف والفواضل منجج اوطار اهل الاسلام
صاحب العز والتمكين والانتظام على رايات الامن والامان فائض سحاب
الاحسان على اهل الايمان ملجأ الفقراء والمساكين نظام الدولة والملة
والدين خواجه محمد پاشا بن المولى المرحوم خضر دانشمند بن المرحوم
حمزه لازالت نمارق عزه وجلاله على ابوان الكيوان مرفوعة ومرافق
جوده كفواكه الجنان لامقطوعة ولا منوعة وآيات اقباله مكتوبة على
جبهة الشمس وجاجم اعدائه كأن لم تكن بالامس ،

شو محتمم القاب والفاظ بلیغه ، قوجه محمد پاشا نك (۸۴۲) نه سی
رمضانیه قدر مند صدارتده حل وعقد امور انا م ایله اشتغال ایتمکده
اولدیغنی کوستریر . فقط : بووقفیه سی تسجیل ایدن قاضی ایله شهود
وقفك امضاری مفقود اولدیغندن هانکی بیلده نك محکمه سنده تنظیم
ایدلیکی آکلاشیله میور .

۸۴۳ محرم ۵ تاریخلی ایکنجی وقفیه نك عنوانی ده شویله در :
« فلما علم الامير ابكبر والوزير الخطير ناصرا صاف الخيرات صاحب القرب
والحنان حائذ انواع الصدقات ولى الايدى والمكرمات الملحوظ بنظر

عواطف خالق الارض والسموات محمد پاشا بواء الله تعالى بمجوحة الجئات
بن المولى المرحوم المغفور خضر دانشمند طاب ثراه وجعل الجنة مثواه ،
سلطان مراد خان ثانی حضر تهرینک بالایه نقل ایدیلن عبارة و قفیه منه
وصدر مشارالیهک برنجی و قفیه سنده مشهود اولان محتشم القابه نسبتله
یک ساده اولان شو القاب و عنوانه دقت ایدیلیرسه قوجه محمد پاشانک
(۸۴۳) محرمنده سند صدارتدن منفصل بولندینی آکلاشیلیر .

بناءً علیه : شو اوج و قفیه نک عباراتندن ، القابندن ، تاریخلرندن
قوجه محمد پاشانک (۸۳۲) تاریخنده سند صدارته کلمش ، (۸۴۲)
رمضانیه (۸۴۳) محرمی اراسنده انفصال ایتمش ، اون ییل قدر
صدر اعظم بولتمش اولدینی استخراج اولته ییلیر .

لکن ایکنجی و قفیه سنک بالاسنده موجود اولان امضای قاضی
بروسه محکمه سنده و ذیلنده مشهود اولان شهود و قفک امضالری ده
اماسیه محکمه سنده تنظیم و تسجیل ایدلدیکنی اشعار ایتمکده اولدیغندن
شو امضالر ، هر حالده شایان تدقیقدر .

بالای و قفیه ده موجود اولان امضای قاضی شویله در : الحمد لله الذی
اختار من عباده قومالعمل القربات و اعلمهم لا کتاب المحامد و فعل الخیرات
و الصلوة والسلام علی محمد المبعوث الخضر الامم بالایات الطاهرات و المعجزات
الموضحات و علی اله و اصحابه و ازواجه الطاهرات و بعد الماتیسر للواقف
الذکور فعل من الخیرات بتوفیق الله و تأییده کما حکاه الکاتب باوجه العبارات
فسأل منی ان احکم بصحة ما حرر فیه من الصدقة المؤبدة علی الشروط
المذكورة فیه فاجیبت الی ملتصه و حکمت بصحة و لزومه و انا الفريق فی
بحار الاتام الراجی رحمة ربه الملك العلام خضر بن الیاس السرائی القاضی
بدارالغز بروسا حیت عن البأسا ،

صدر مشارالیهک طلب و التماسیه اشبو و قفیه بی تنفيذ و امضا ایدن
بروسه قاضیسی خضر بن الیاس السرائی ، ۸۸۳ هـ وفات ایدن قاضیعیکر

امامیه‌لی شیخ شجاع‌الدین الیاس فقیه اوغلی (مولانا خیرالدین حضر چلبی) در . شوامضا ، بو وقفه‌نک بروسه‌ده حکم و تصدیق ایدلدیکی کوستریر .

ذیل وقفه‌ده امضاری مشهود اولان شیخ پاشا بن صالح ، موسی بن ابراهیم بن المتفقه ، ابری بن حسن ، پیر حسن بن بولاد ، محمد بن احمد الماشی ، کبی ذواتک امامیه‌ایانندن اولدیننه باقلیرسه وقفه‌نک امامیه محکمه‌سنده تنظیم و تسجیل ایدلدیکی منهم اولور . قاضی مشارالیهک امضاسنده کوریلن « کما حکاه الکاتب باوجه المبارات » عبارته‌سی بو فهمی تأیید ایدر .

چونکه: شیخ پاشا بن صالح ، امامیه‌والیه‌سی شهزاده سلطان احمدک لالاسی (شیخ لطف‌الله پاشا) و موسی بن المتفقه ، شهزاده مشارالیهک معلمی و شیخ الاسلام افضل زاده حمیدالدین اقدینک قاین پدری اولان (مولانا صلاح‌الدین موسی چلبی) در .

ابری بن حسن ، شهزاده مشارالیهک ارکان معیتدن اولوب (امامیه‌لی عبری زاده) دیمکله مشهور اولان مولانا محیی‌الدین محمد اقدینک پدری (ابراهیم ابری چلبی) و امامیه امراسندن بولاد بک زاده (پیر حسن بک) و محمد بن احمد الماشی‌ده امامیه‌لی یوریکن احمد دده‌نک اوغلی و امامیه مفتیسی شمس‌الدین احمد اقدینک پدری (محیی‌الدین محمد چلبی) در .

شو امضالریک دلالت ایندیکی ایکی مابین معنایی تألیف ایدم بیلیمک ایچون یا امامیه اعیاننک بروسه‌یه کلش ، یاخود قوجه محمد پاشانک تنظیم وقفه‌دن اول بروسه قاضینه اقرار وقف ایدمک امامیه‌یه وصولندن صوکره تنظیم ایدیلن وقفه‌سی قاضی مشارالیهک تصدیق ایتمش اولدینقی قبول ایتمک لازم کلیر .

برنجی شق ، امامیه والیه‌سی شهزاده احمدک امامیه‌ده (۸۴۲) ایله

(۸۴۳) اراسنده وفاتندن دولای (۱) ارکان معینی بروسه یه کیش ، یاخود جلب ایدلش اولدیغنی اخطار ایدر . هر حالده اماسیه والیسی برنجی شهزاده د سلطان احمد ، ك اماسیه ده وفاتیه ارکان معیتك بروسه یه جلبی و (۸۴۳) ده ایکنجی شهزاده (سلطان علاء الدین) بكك اماسیه والیكنه تعینی ، قوجه محمد پاشانك مند صدارتدن انفصالیله علاقه دار اوللیدر .

ایکنجی شق ، صدر مشارالیه قوجه محمد پاشانك انفصالی متعاقب اماسیه اعزام و (۸۴۳) محرمنده وقفه سی اماسیه ده تنظیم ایدلش اولدیغنی اخطار ایدر . هر حالده قوجه محمد پاشانك ایکنجی وقفه سی تنظیم ایتدردیكى (۸۴۳) سنه ده وفات ایدرك عثمانجقه جامعك جانب شرقیسنده دفن ایدلیكى محققدر .

عاجزلی عثمانجق ناخی ایکن پاشای مشارالیهك آثارینی وقبری زیارتله کندینك ویاننده مدفونه اولان حلیله سی (یوزی قوتلو خاتون بنت قوتلو پاشا) نك ومخدوملری (محمود جلبی) ایله حفیدلری (سلیمان ، محمد) بلكرك مزار طاشلرنده محكوك اولان كتابه لرینی دفترمه قید ایتشم . حیفاكه بودفترده یاندی .

خاطرمد قالدیفنه كوره (قوجه محمد پاشا) نك تاریخ وفاتی (۸۴۳) ذی القعدة سی وحلیله نك تاریخ وفاتی ده (۸۴۳) ذی الحجه سی در . عثمانجقدن بو دفعه آلدیغم مکتوبده پاشانك تاریخ وفاتی (۸۴۳) اوله رق اوقونه بیله یكى و حلیله سیله اولادینك مزار طاشلری بولنه مدینی بیله یركیده در .

ایشته شو قیود شرعیه ایله كتابات محكوكه ، عثمانلی تاریخلرینك قید ایدمه دیكى اونسه لك برصدارتله عثمانلی ترقیاته خدمات مشكوره سی (۱) بهجة التوارخده اماسیه والیسی شهزاده مشارالیهك (۸۴۳) ده اماسیه ده وفاتی مطور و تربه سی اماسیه ده منظوردر .

سبق ایتمش اولان صدر اعظم قوجہ محمد پاشای بوصولتہ اثبات ایلدیکی
کبی (۸۵۸) تاریخہ قدر وزارتک جانداری خاندانہ منحصر اولدینی
حکایہ سنک ده بروثیقہ یہ مستند اولدیغنی ارانہ ایتمش اولیور .

امامیہ لی

حسین حسام الدین

